

Sygn. akt IV Ka 266/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Lidia Haj

Sędziowie: SSO Sławomir Noga

SSR del. Janusz Kawalek (spr.)

Protokolant: st. prot. Ewa Krzyk

przy udziale Marka Stanka Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2014 roku, sprawy

skazanego D. K.

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wadowicach (...)z siedzibą w Suchej Beskidzkiej z dnia 10 stycznia 2014r. sygn. akt VII K 646/13

zaskarżony wyrok uchyla i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Wadowicach (...)z siedzibą w Suchej Beskidzkiej do ponownego rozpoznania.

SSO Sławomir Noga SSO Lidia Haj SSR Janusz Kawalek

Sygn. akt IV Ka 266/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 24 czerwca 2014 roku

W dniu 19 listopada 2013 r. obrońca skazanego D. K. wniósł o wydanie wyroku łącznego obejmującego kary orzeczone wobec skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Wadowicach(...)z siedzibą w Suchej Beskidzkiej z dnia 19 kwietnia 2013 r. sygn. akt VII K 55/13 za przestępstwa z art. 289 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniach: 10 marca 2012 r., 20 czerwca 2012 r. oraz 6 lipca 2012 r., w warunkach ciągu przestępstw określonego w art. 91 § 1 kk na karę 2 lat pozbawienia wolności, przestępstwo z art. 244 § 1 kk popełnione w dniu 10 marca 2012 na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności i przestępstwo z art. 178a § 4 kk popełnione w dniu 20 czerwca 2012 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za co wymierzono karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres zatrzymania w dniach 11 marca 2012 r. oraz w dniu 12 marca 2012 r., a nadto orzeczono częściowy obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem,

2. Sądu Rejonowego w Wadowicach (...)z siedzibą w Suchej Beskidzkiej z dnia 10 września 2013 r. sygn. akt VII K 471/13 za przestępstwo z art. 289 § 2 k.k. i art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniu 13 marca 2013 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z obowiązkiem naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem.

Wyrokiem łącznym z dnia 10 stycznia 2014 roku sygn. akt VII K 646/13 Sąd Rejonowy w Wadowicach, (...)z siedzibą w Suchej Beskidzkiej orzekł następująco:

I. na mocy art. 85 k.k. rozwiązuje orzeczenie o karze łącznej zawarte w wyroku Sądu Rejonowego w Wadowicach(...)z siedzibą w Suchej Beskidzkiej z dnia 19 kwietnia 2013 roku, sygn. akt VII K 55/13;

II. na mocy art. 85 kk, art. 86 § 1 kk w miejsce wymierzonych wyrokami opisanymi w punkcie 1 i 2 za zbiegające się przestępstwa kar pozbawienia wolności orzeka wobec skazanego D. K. karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;

III. zasadzie art. 576 § 1 kpk w pozostałym zakresie łączone wyroki pozostawia do odrębnego wykonania;

IV. na zasadzie art. 577 kpk zalicza skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w dniach 11 i 12 marca 2012 r. związany z zatrzymaniem skazanego w sprawie Sądu Rejonowego w Wadowicach (...)z siedzibą w Suchej Beskidzkiej sygn. akt VII K 55/13.

V. na zasadzie art. 627 kpk zasądza od skazanego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania w kwocie 70 złotych.

Powyższy wyrok zaskarżył, wskazując że dotyczy to jego punktu 2 i 5 obrońca skazanego, zarzucając mu rażąco niewspółmierność wymierzonej kary łącznej w wysokości 3 lat pozbawienia wolności. Zdaniem skarżącego zachowanie skazanego po popełnieniu ostatniego przestępstwa, a w szczególności w czasie odbywania kary w zakładzie karnym oraz jego stosunek do popełnionych przestępstw przemawiał za wymierzeniem kary łącznej na zasadzie absorpcji, tj. w wysokości 2 lat. Zdaniem skarżącego widoczne są postępy w resocjalizacji skazanego, który zastanawia się nad podjęciem IPO. Za zastosowaniem zasady absorpcji przemawiać miał także ścisły związek przedmiotowy jak i czasowy pomiędzy przestępstwami. Ponadto skarżący zarzucił wyrokowi w zakresie jego punktu V obrazę przepisu postępowania, mającą wpływ na jego treść, a to art. 627 kpk wyrażającą się obciążeniem go kosztami postępowania w sytuacji, gdy nie jest odpłatnie zatrudniony na terenie Zakładu Karnego. Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez obniżenie kary łącznej pozbawienia wolności do wysokości 2 lat oraz obciążenie Skarbu Państwa kosztami postępowania, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja jest o tyle skuteczna, iż jej wniesienie skutkowało uchyleniem zaskarżonego wyroku w całości, o co alternatywnie wnosili skarżący. Zgłoszenie żądania uchylenia zaskarżonego wyroku przekonuje, iż pomimo wcześniejszego ograniczenia zakresu apelacji skarżący de facto zaskarżył orzeczenie w całości. Na wstępie należy jednak podnieść, iż podniesiony w apelacji zarzut rażąco niewspółmierności kary nie jest zasadny. Wydając wyrok łączny sąd powinien rozważyć przede wszystkim, czy pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono te kary, istnieje ścisły związek podmiotowy lub przedmiotowy, czy też związek ten jest dość odległy lub w ogóle go brak, a ponadto winien rozważyć okoliczności, które już po wydaniu poprzednich wyroków zaistniały i przemawiają za korzystnym lub niekorzystnym ukształtowaniem kary łącznej (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 14 września 2006 r., II AKa 244/06). Pamiętać należy przy tym, iż związek przedmiotowy zbiegających się realnie przestępstw ocenia się według tożsamości lub podobieństwa dóbr naruszonych poszczególnymi z nich oraz zwartości czasowej i miejscowej ich popełnienia. Związek podmiotowy rozumie się jako podobieństwo rodzaju winy i zamiarów (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 14 marca 2007 r., II AKa 44/07). Wbrew twierdzeniom skarżącego zarówno związek przedmiotowy, jak i podmiotowy pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami wcale nie jest ścisły. Przestępstwa te zostały bowiem popełnione na przestrzeni ponad roku, na szkodę różnych pokrzywdzonych, naruszając wreszcie różne dobra chronione prawem – art. 289 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, art. 244 kk, art. 178 § 4 kk.

Także zachowanie skazanego w czasie wykonywania kary pozbawienia wolności pozostawia wiele do życzenia. Z opinii o skazanym wydanej przez Zastępcę Dyrektora Zakładu karnego w T. wynika bowiem, iż proces resocjalizacji D. K. nie przebiega prawidłowo, z wydanymi w jego sprawach wyrokami nie jest on w pełni pogodzony, nie wyraża także zgody na odbywanie kary w ramach IPO. W tej sytuacji wymierzenie mu kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności uznać należy za postąpienie słuszne, a podniesiony w apelacji zarzut rażącej niewspółmierności kary, który został postawiony w oparciu o dowolną interpretację opinii o skazanym oraz oczywiście niezasadne tezy o ścisłym związku pomiędzy pozostającymi w zbiegu przestępstwami, za bezzasadny. Wniesienie apelacji umożliwiło natomiast dokonanie kompleksowej kontroli zaskarżonego orzeczenia, której konsekwencją musiało być uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Zgodnie bowiem z utrwalonym w orzecznictwie poglądem w przypadku wniesienia apelacji na korzyść oskarżonego, sąd odwoławczy nie jest związany granicami podniesionych w niej zarzutów, co oznacza, że w granicach zaskarżenia powinien skontrolować wyrok pod kątem wszystkich przyczyn odwoławczych określonych w art. 438 kpk, nawet gdy apelacja pochodzi od obrońcy (tak wyrok SN z 26 marca 2013 r., V KK 10/13, LEX nr 1293866). Tak przeprowadzona kontrola odwoławcza zaskarżonego orzeczenia doprowadziła do stwierdzenia, iż dotknięte jest ono uchybieniem, które skutkować musi jego uchyleniem w całości. W sytuacji gdy postępowanie w przedmiocie wyroku łącznego zainicjował sam skazany, to sposób w jaki we wniosku określił zakres wyroków jednostkowych, które powinny być objęte tym postępowaniem, nie może mieć przesądzającego znaczenia dla określenia zakresu przedmiotowego tego postępowania. Obowiązkiem sądu wynikającym zarówno z normy procesowej określonej w art. 570 kpk, jak i normy materialno – prawnej z art. 85 kk jest bowiem i tak przeprowadzenie postępowania w zakresie wszystkich skazań danej osoby będącej przedmiotem tego postępowania, celem ustalenia czy popełnione przez nią przestępstwa pozostają w realnym zbiegu i przez to kary za nie orzeczone podlegają łączeniu (postanowienie SN z 8 marca 2011 r., II KK 312/10 Biul. PK 2011/5/44-45). Jeśli zachodzą warunki do wydania wyroku łącznego, sąd ma obowiązek wyrok taki wydać i to nie tylko z inicjatywy stron, ale także z urzędu. Wyrok łączny powinien obejmować wszystkie skazania na kary podlegające połączeniu, a nie wyłącznie wskazane przez skazanego (wyrok SA w Krakowie z 17 kwietnia 2012 r., II AKa 56/11, KZS 2012/5/54). Mając na względzie wskazane powyżej orzecznictwo sądowe, które nie jest kwestionowane w praktyce, nie może budzić wątpliwości, iż obowiązkiem Sądu I instancji było zbadanie wszystkich skazań D. K. celem sprawdzenia, czy popełnione przez niego przestępstwa pozostają w realnym zbiegu i przez to orzeczone za nie kary podlegają łączeniu, a nie ograniczanie się tylko do wyroków wskazanych we wniosku obrońcy skazanego, co stanowi obrazę art. 570 kpk. Ponieważ w postępowaniu o wyrok łączny nie obowiązuje zasada skargowości sąd nie jest związany treścią wniesionego wniosku (wyrok SN z 4 maja 2006 r., II KK 84/06, OSNwSK 2006/1/928). I choć oprócz akt spraw wskazanych we wniosku Sąd meriti nie wystąpił o nadesłanie pozostałych akt spraw wskazanych w danych o karalności, z których wynika, iż D. K. był wielokrotnie karany sądownie, co utrudnia zbadanie ich pod kątem istnienia przesłanek umożliwiających wydanie wyroku łącznego, Sąd Odwoławczy zauważa, iż wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 10 listopada 2011 r. sygn. akt II K 781/11 nie został objęty wyrok wydany przez ten sam Sąd, choć inny wydział, w dniu 19 października 2011 r. sygn. akt XIV K 882/10. Z odpisów orzeczeń wydanych w/w sprawach, które znajdują się w aktach sprawy Sądu Rejonowego w Wadowicach (...) z siedzibą w Suchej Beskidzkiej sygn. VII K 55/13 wynika, iż czyn, za który wyrokiem z dnia 19 października 2011 r. Sąd Rejonowy w Słupsku sygn. akt XIV K 882/10 wymierzył D. K. karę 6 miesięcy pozbawienia wolności został popełniony w dniu 26 maja 2010 r., tak więc pozostaje w zbiegu realnym z czynami, za które D. K. został skazany wyrokami Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 17 sierpnia 2010 r. sygn. akt XIV K 430/10 i z dnia 6 września 2010 r. sygn. akt II K 731/10, które to wyroki zostały objęte wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 10 listopada 2011 r. sygn. akt II K 781/11. Ponieważ również kary orzeczone wskazanymi powyżej wyrokami podlegają łączeniu nie ma przeszkód, by również te skazania objąć wyrokiem łącznym. Ponieważ Sąd I instancji w ogóle nie rozważał takiej możliwości, ograniczając zakres postępowania o wydanie wyroku łącznego tylko do wyroków wskazanych we wniosku obrońcy skazanego Sąd Odwoławczy zmuszony był na podstawie art. 437 § 2 kpk uchylić zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania. Nie może przy tym budzić wątpliwości, że jest to rozstrzygnięcie na korzyść skazanego, gdyż z powołanych powyżej wyroków Sądu Rejonowego w Słupsku wynika możliwość objęcia wyrokiem łącznym kary wymierzonej kolejnym wyrokiem, czemu nie stoi na przeszkodzie to, że kara orzeczone poprzednim wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Słupsku sygn. akt II K 781/11 została już wykonana, tak przynajmniej wynika z opinii o skazanym (k 13). Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 92 kk wydaniu wyroku łącznego nie stoi na przeszkodzie, że

poszczególne kary wymierzone za należące do ciągu przestępstw lub zbiegające się przestępstwa zostały już w całości lub w części wykonane. Tak więc rozpoznając ponownie sprawę Sąd I instancji winien przeprowadzić postępowanie w zakresie wszystkich skazań D. K. celem ustalenia czy popełnione przez niego przestępstwa pozostają w realnym zbiegu i przez to kary za nie orzeczone podlegają łączeniu. Rozstrzygając z kolei w kwestii wydatków, które w toku postępowania o wydanie wyroku łącznego zaliczkowo ponosi Skarb Państwa, Sąd I instancji winien mieć na względzie aktualną sytuację finansową skazanego, w szczególności to, czy jest on odpłatnie zatrudniony w Zakładzie Karnym, o ile oczywiście w dalszym ciągu będzie on przebywał w warunkach izolacji penitencjarnej.

SSO Sławomir Noga SSO Lidia Haj SSR Janusz Kawalek